

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pausz...
valamint a lap sze lemi részét illető
minden közlemények ide intéendőek.

Dérmentelen levelek csak ismert kézekől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben bához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábspeticitor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért káön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábspeticitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglalj
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Szerda, augusztus 17.

159. szám.

Szépen viseli magát a köz társaság!

(T.) Régi dolog, hogy a köztársaságok sokkal szívtelebnek, számítóbbak, önzőbbek és ridegebbek, mint a monarchiák. Egy embernek a szívét könnyebben meglehet nyerni mint ezerét, kivált ha mivel az ember, s nincs eltelve gyűlölettel embertársai iránt. Ez az egy ember inkább megadja magát az emberi érzelmeknek s a számító önzést nem úzi ugy a kegyetlenségig, mint a köztársaság. Előbb talán, a míg vadabak voltak az erkölcsök, borzalmas lehetett egy-egy zsarnok uralkodása, kivált befelé, míg a köztársaságok kifelé voltak, és azok ma is.

Elkezdte a római köztársaságtól a velencei köztársaságig, a velencei köztársaságtól a svájci és francia köztársaságig, nem mutat példát a történelem, hogy ama köztársaságok eljárásaiban, cselekedeteiben, az önérdéken kívül más valami is lett volna irányt adó. Sőt ha önérdékük ugy kívánta, még szabadelvűségüket is feláldozták. Avagy az amerikai köztársaság mint a francia, a francia, mint a svájci nem azonnal szövetséget kötne-e Európa, vagy a világ bármely szabad nemzete ellen is az orosz kancuskával, ha abból előnyöket húzhatna? Nem jellemző-e például a francia köztársaság legutóbbi fellépése a bolgár ügyben: hogy Franciaország ügyvivői, a törvénytelen Coburg kormányt hivatalos érintkezésbe ne bocsátkozzanak...

Es miért törvénytelen a Coburg kormány? Nem a nemzetgyűlés választotta Coburgot fejedelemmé? Igen, de olyan nemzetgyűlés, melynek többsége nem muszkabarát, amiért is a muszka császár nem ismeri el törvényesnek. Es a francia köztársaság a legelső, mely

egy nemzeti akarattalvánulással szemben foglal állást, és siet a muszka császár kedvébe járni.

Európa többi kormányai, nem köztársaságiak, de orosz ellenesek. Es e kormányok közt több van olyan, melyet semmi más érdek nem vezet mint pusztán az orosz zsarnokság iránti gyűlölet. A francziák köztársasága azonban zsebre teszi és légmentesen zárja el a szabadságszeretetet, az ő érdekének az oroszmutat vigyorgó arcot, hát elmeleg gaszulirozni az oroszoknak.

Amint egy köztársasággal van dolgod, tud meg, hogy konzorciummal van dolgod. Monarchiától, melynek élén fejedelm áll, nagy ur, ki a lovagiasságot és méltányosságot nem mindig tekinthi mellőzhetőnek, inkább várhatz valami gavalleriát, nemes vonást, de egy köztársasággal, ha érdekeinek kedvezni nem tudsz, szóba se állj. Attól ugyan éhen veshatsz, vízbe fulhatsz, kirabolhatnak, és összetett kezekkel fogja nézni; míg egy fejedelem, kinél az emberi érzelem imponál, segélyedre sietne. Azért mondja Kossuth is, hogy ő sokkal inkább rokonszenvez az alkotmányos monarchiával, melyben mindig marad valami lovagiasság, mint egy köztársasággal, mely rendszeren börvévé fajul.

Hát a francia köztársaság jelen magatartásából vonva ítéletet, az érette való rajongásra semmi okunk. A köztársasági magas régiókból ugyan nagyot estünk lefelé, s kivált az eszményi kormányforma után kapkodók nagyon is lágyat fogtak. Az az más szóval: Járjunk az eszünkön és ne a kormány formákban, holmi függetlenségi vágyakban, hanem szorgalmunk és tevékenységünkben keressük a haza jövőjét...

A bolgár fejedelem trónfoglalása.

Coburg herceg — mint tegnapi táviratunkban írtuk — vasárnap letette Tirnovában, az ő bolgár koronázási városban az esküt az alkotmányra. A bolgár nép a legzajosabb tüntetéssel üdvözölte új fejedelmét I. Ferdinándot. A bolgár nép nagy lelkesedéssel övezi körül uralkodóját, ki eddig mézes napokat élt új hazájában, hova nehéz körülmények között, nagy tervekkel ment. Mint állítják, sikerült neki Bulgária részére 25 millió frank kölcsönt biztosítani, mi lehetővé tenné a bolgár vasutak kiépítését s a bolgár hadseregnek 200.000 db ismétlő fegyverrel ellátását s ezzel a bolgár fejedelem, az országra nézve, sokat ígérőleg vezetné be uralkodását.

Csak hogy e szép tervek fénye mellett ott az árny is. Klement érsek, Ferdinánd fejedelem megérkezése alkalmával tartott egyházi beszédében oly módon langszulozta az Oroszországgal való kibékülés szükségét, amely a fejedelemre bizonyára igen kínosan hatott.

Es pedig annál inkább, mert e beszédet majdnem egyidejűleg érkezik híre annak, hogy Oroszország a hatalmukal tiltakozott Koburg Ferdinánd trónfoglalása ellen s a portánál reményét fejezte ki annak, hogy a porta is csatlakozni fog e tiltakozáshoz.

Oroszország ezzel megidította Koburg Herceget ellen az akcióit, a bolgár kérdés, élesedett alakban, Európa előtt fel van vetve.

Nem igen lehet tehát bízni némely orosz lapok amaz állításának igazságában, hogy Oroszország egyelőre semmit sem fog tenni, de bevárja az események alakulását. Annival inkább, mert az orosz kormány körölköz o y közel álló „Nord“ ép egy nappal az orosz tiltakozás megtörté előtt fenyegetőzött, hogy nem sokára vége lesz az egész Coburg dicsőségnek, Homályos és valószínűtlenné látszik a Reuter ügynökség az a jelentése, mely szerint Ausztria—Magyarország, Olaszország, és Anglia elismerték volna Koburg fejedelmet, de kormánya iránt az eddigi magatartást fogják követni. Nem hihető, hogy a nevezett hatalmak elismerték volna az új fejedelmet; konzuljaiknak tüntető távollmaradása eléggé világosan beszél. Szóval könnyű volt Coburg hercegnek elfoglalni

ni a bolgár trónt, melyre nagy fényvel lépett népének öröm ujongása között; de most következik a nehezebb feladat: megmutatni, hogy kell azt a trónt megtartani, hogy Bulgária tényleg „szabad és független“ lehessen, amint ezt a Tirnovában kibocsátott proklamáció emlegeti.

Az orosz diplomatiai actió Coburg Ferdinánd bolgár fejedelemégre ellen kezdi teremni gyümölcsöt. Az orosz tiltakozás után már a porta egy jegyzékének kivonatát közli a táviró, melyben az határozottan a fejedelem trónfoglalása ellen foglal állást s kijelenti, hogy a herceggel való minden hivatalos érintkezéstől tartózkodik.

A fejedelemnek az alkotmányra tett esküje lefolyásáról írják:

As esküvétel ünnepélyét a székesegyházban tartott Te Deum előzte meg. A fejedelem megjelenése alkalmával a nép egetverő hurrázásokba tört ki, a templom előtt felállított díszszázad katonásan tisztelgett és milatt belülről a kardalok hangzottak, odakünn a bolgár Marseilleise, a Schumi Maritza csatái hangjai harsantak fel.

Isteni tisztelet végeztéve, a herceg kocsiira szállt és a Szófiából érkezett kíséret társaságában a szobránjába indult.

Időközben megtelt a szobranje terme. Már órákkal előbb hatalmas néptömeg gyűlt össze a bolgár képviselő ház előtt. A karzatok egy szempillantás alatt megteltek, az első sorokban előkelő hölgyek foglaltak helyet, szébbnél szebb toleettekben. A diplomáciai testületből és a konzulok közül egy sem jelent meg.

A terem háttérében a falon függ Battemberg Sándor arcképe, sűrűn elfátyolozva. A kép alatt áll a trón, melyen Ferdinánd fejedelem mindjárt helyet foglalt. A teremben fekete európai díszöltöny csak győren van képviselve. A kelet kedveli a csillogó öltözéket. A képviselők közt sok török látható, többnyire méltóság teljes alakok. Itt-ott mellettük pópák ülnek, hosszú talárbau. Szóval képviselve van a bolgár társadalom majd minden osztálya és felekezete.

11 órakor megjelen az elnökség. Az elnöki széket Tonceov foglalja el, ugyanaz, ki egy hónappal ezelőtt a szobranje küldöttségének élén Ebanthalba ment, hogy hírvilgyve a fejedelem megválasztását.

— Nem sokat mondhatok egyebet róla, felelt barátom; — most ritkán látom. Nem jár a „kék csillag“-ba ebédelni s aggdódom, hogy a szegény fia talán sehol se ebédel, mindeanap. Mindig takarékos volt, most mód nélkül; az lett, még jobban megszorítja kiadásait, mint eddig, csak nem a szó teljes értelmében meztialább jár, s meg mernék rá esküdni, hogy az ebéde sokszor nem áll egyébből, mint egy darab kenyérből; de titkolja, tagadja, hogy Birike észre ne vegye, — S azt hiszed, hogy a leány nem sejtí, nem látja bátyja nélkülözéseit? — Nem tudom, — felelt reá kedvetlenül az én barátom.

Ez oly kérdés volt, melyre nem örömmest felelt, s mely ugy látszik, sohase jutott még eszébe. Bizonyára őt is annyira ebbajolta, az ifjú leány szépsége, hogy nem vette észre a vastag önzést, mely e fiatal, félig még gyermeki szívben csírárt vert.

Alig foghattam meg, hogy oly határtalanul föláldozza magát érte bátyja? Hogyan ridegkedhetett meg ily korán annyira, hogy elnézze, mint sanyarog a szerető, gyöngéd testvér csak azért, hogy Birike kényelme hajszáljait se legyen megkurtítva; mint koplal, hogy a megtakarított filléreken Birike szép sátruhát kapjon?

Láttam a fiatal leányt oly ruhában az utcán, hogy bátyjának majd egy hónapi keresete fölment rá. Engem megdöbbenet, hogy mindinkább elegánsabb ruhákat látam rajta, de az én barátom nem fogta a dolgot oly szigorú oldalról.

Fiatal leány, még egészen gyermek, szeret cifrán öltözni; nem halalos vétek még ez mentegeté. Kissé bizony kuporog mellette a bátyja, de ha a leány majd egykor híres színésznő lesz, gazdag grófné, százaszorosan vissza fizetheti azt bátyjának.

Fejemet esóváltam. En nem hittem ezt a visszafizetést.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A testvérek.

— Elbeszélés. —

Vértési Arnoldtól.

(Folytatás.)

Azontul gyakrabban láttam a fiatal leányt. Föltűnt nekem, hogy mit keres oly sokszor idején Pesten; szegénysorsu leányoknak nincs idejük szüntelen sétálással vesztegetni az időt, s különben is furcsa dolog az: 15 éves leánynak így magában kószálni az utcákon.

Ismerőssémmel sokáig nem találkoztam ez időben, elmult néhány hónap, nem kérdőzködhettem tőle. Mikor újra összetalálkoztam vele, első kérdésem mindjárt az volt, mit csinál Birike oly gyakran Pesten?

— Ah, te figyelemmel kíséred? — kiáltott föl az én jó barátom nevetve: — megszámálod, hogy hányszor jön át?

— Véletlen találkoztam vele, de pár hónap óta igen gyakran, — viszonzám.

— No, megnyugtathatlak, — felelt barátom még mindig nevetve. — Birike a coaservatóriumba jár énekelni tanul.

— Oh nem, Forgó barátunk kézzel lábbal elleve dolgozott, s bizalmas baráti körben ki is jelentette, hogy már most nem tudja elvegye-e a leányt; de ámbár ugy mondta azt, hogy Birikének is tudomására jusson, ugy látszik, az a leány mégse igen busul miatta.

— Hát a bátyja taníttatja a leányt? Abból a csekély keresetéből?

— Bizony abból, erősítette barátom.

S nem volt semmi okom kételkedni benne. Az a fiatal ember nem olyan, hogy elfogadja bárki segítségét; csak azt csodáltam, hogy ennek a mogorva ifjunak hogyan juthatott eszébe az a gondolat, hogy énekelni taníttassa a leánykát.

— Hát hiszen nem is neki magának juttott az előzőr eszébe, — viszonzá barátom.

Észrevettük, hogy a leánynak szép hangja van s mondtuk, hogy kár volna kiképzetlen hagyni; ki tudja, milyen fényes jövő várna reá a színpadon! Ugyan akkor járt itt Patti s Gábor vasárnap d. u. elolvasta a lapokat. Másnap délben félrehívott s engedelmet kért, hogy hozzám folyamodik taucsért.

— Te hozzád?

— Nos, mit akarsz? Az ilyen szegény ember nagyon bizalmatlan szokott lenni, de ha egyszer valakiben megbizik, annak föltétlen hitelt ad. Remélte, hogy én ösztönösen felelek neki. Megvallotta, hogy testvéreinek kedve volna a szeretne a színházhoz menni, de ő nem is akart eddig beszélni róla, hanem most olyan furcsákat olvasott az újságban, hogy egészen megzavarták fejét Igeze, hogy egy híres énekesnőnek negyven-ötven ezer forint évi fizetése is van?

— S te azt mondtad neki, hogy igaz?

— Igen, hiszen valóban ugy van; nem hazudtam.

— S azt hiszed te, hogy ebből a leányból második Patti lesz?

— Nem hiszem; de kellemes hangja van s a színpadon tetzení fog. Es várj még valamit mondok. En nem számítok a Birike kezére, mint Forgó kapitány barátom s nagyon fogok örülni rajta, ha a színpadon belebolondul valami gróf és nőül veszi, amiről nemcsak a leány, hanem Gábor is álmódózik.

— Az a komoly fiatal ember?

— Igen; meg is mondta nekem öszintén. Homloka ráncokba húzódt, mikor arról szólt, de szeméi csodálatosan villogtak. Látszott, hogy erősen hisz testvére fényes jövőjében. „Odáig fogom őt elvezetni“ — mondta nekem, — „s mikor belép a palotába mely ezentul az ő palotája lesz, akkor én elmegyek Amerikába, nem akarom, hogy terhére legyen jelenlétem.“

— A rajongó! — szóltam szánakozva s mintegy aggdóva hozzátevétem: — Nem jó az ilyen emberben efféle nagyravágyó dolgokat táplálni.

Barátom vállat vont.

— Eh, nem én vertem a fejébe. Hogy Birikére fényes jövő vár, az régi, igen régi rügeszme a fia fejében. En lebeszélhettem volna könnyen a színpadról, ahhoz nem sok kellett volna, de az a rügeszmét ki nem üzhettém semmi hatalommal a Gábor fejéből.

— Azzal nőtt férfúvá, azon telpelődött évek hosszú során át, mikor mi láttuk őt mogorvossá, lesütött szemekkel, hallgatagon, mélyen gondolkozó homlokkal járni kelni. A magabavonult léleknek ez volt örökös álmódózása tárgya, reménye, öröme vágya; azonkívül minden elfejtett a viágon, még önmagát is, minden iránt eltompult; kész huzai az igát, fáradni, nélkülözni, fölemészteni magát, csak az az egy ábrándja maradjon meg.

— Annál veszélyesebb lehet majd a csalódás.

— A kiábrándulás nem szokott egyszerre bekövetkezni, — viszonzá barátom. — Ha évek hosszú során át lassankint foszlának szét a fényes álmok: hozzászokhatik. Aztán végre ki mondja hogy csalódnia kell Gábornak? Meglehet, hogy mindaz amit vár, csakugyan beteljesül.

Nem vitatkoztam tovább. Lehet, hogy barátomnak igaza volt. Az ily kérdésekben mindig annak van igaza, a kinek szavait az utólag bekövetkező események erősítik meg. Hanem sajnáltam a fiut, ki talán minden önfeláldozása árán se fog testvéreinek boldogságot szerezni.

— Még mindig olyan komor, miat volt? kérdeztem barátomtól.

— Még komorabb, — viszonzá ez. — Olyan sötét, tómpa a nézése, hogy az ember néha szinte megijed tőle. Nem szól senkibe, ha meg nem szólítják, s ha megszólítják, akkor is csak alig felel. A szemöldökei fölött mint két dió, ugy ki van durodva a homloka. A mellett ijesztőn sápadt és igen megsoványodott.

— Erdéklődéssel kérdőzködtem tovább a szegény ifju felől.

Mellette helyet foglalnak a szobrányalelnökei: Zacharias Stojanov, a bolgárok legkiválóbb politikai írója és Voncev ügyvéd, ugyanaz, ki a híres négygyűlésen, melyen Kaulbars tábornok is megjelent, e szavakat kiáltotta a csár teljhatalmu megbízottjának: Nem vagyunk orosz szolgák!

A teremben nagy az izgatottság, halkán kérdik egymástól és találgatják, mi lesz az új fejedelem proklamációjának tartalma? Egyszerre távoli ágyudörgés hallatszik; az ágyú lövések a Te Deum végét jelentik. A viddini metropolita, Antim, a kinek kezébe a fejedelem le fogja tenni az esküt, megjelenik a teremben, fölvezetik az emelvényre. Roppant izgatottság vesz erőt a jelenlévőkön, mindenki fölkel helyéből és az ajtó felé tekint, a mint Ferdinánd fejedelem bolgár egyenruhában, tején kocsagtollas fehér kalppal belépett.

Leírhatatlan lelkesedés, viharzó hurrahkiáltások és a karzati hölgyek kendőbogatása között megy föl Ferdinánd az emelvényre, melyen meghajta magát. Arca nagyon sápadt és alig bír uralkodni felindulásán.

A fejedelem a trón előtt áll meg. Jobbján Stambulov kormányzó és Stoilov miniszterelnök, balján a másik két regens áll a többi miniszterekkel. Ez oldalon a háttérben a legkiválóbb bolgár főtisztek, köztük Battenberg Sándor egykori kedvencei Makov, Pozov, és Vinarov foglalnak helyet, kik a fejedelemnek még Ebenthalban meghódoltak.

Halotti csend van a szertartás alatt. Az első lelkes hurrahkiáltás akkor tör ki, midőn a fejedelem a metropolita után mondatról mondatra ismételte az esküförmő szavait.

Füdetlen fővel, melyen meghajolva csókolja meg most Ferdinánd az ezüst kapesos bibliát s a keresztet, melyet a metropolita nyújt feléje. Megcsókolja végül a főpap pástorgyűrűjébe foglalt ereklyét is, s aztán a biblitérisű asztalkához lép, hogy az esküförmőt az alkotmány értelmében alá is írja.

Ezután Ferdinánd föllep a trónszékhez s mint a nép választottja és fölkenje helyet foglal abban.

A nép öröm-mámora között olvassa fel ezután Ferdinánd intéseire Stoilov a fejedelmi kiáltványt. Ennek szövege valódi viharát a lelkesedésnek keltette.

A kiáltvány hiteles fordításban így hangzik:

„Mi első Ferdinánd, Isten kegyelméből és a nép akaratából Bulgária fejedelme:

Abban az ünnepies pillanatban, midőn mi a régi bolgár fővárosban a nagy nemzetgyűlés előtt az esküt letesszük, tudtára adjuk szeretett népünknek, hogy az ország kormányzatát átveszszük és hogy abban az alkotmány értelmében az ország dicsőségére, nagyságára és fejlődésére uralkodni fogunk, mire minden lehető fáradozásainkat irányítani fogjuk és mindenkor készek leszünk életünket az ország boldogságáért feláldozni.

Midőn a bolgár csárok dicső trónjára lépünk, szent kötelességünknek ismerjük, hogy a derék bolgár népnek úgy az irányunkban Bulgária fejedelmévé történt megválasztásunk által tanusított bizalmért, mint a súlyos idők alatt, melyen az ország keresztül ment, tanusított böles és hazafias magatartásáért öszinte hálánkat kifejezzük.

A nemzet hősiessé törekvései, hogy füg-

getlenségét, becsületét és érdekét megvédjék, megszerezték a nemzetnek az egész művelt világ rokonszenvét és mindenki bízalmat keltettek életreje iránt, mely fényes jövőt érdemel.

Hálát mondunk a regenseknek és minisztereknek is az állami ügyeknek értelmes és szerencsés vezetéséért, mely által országunk függetlenségét a legválságosabb pillanatokban megővni tudtunk.

Teljesen át lévén hatva annak tudatától, hogy népünk és derék hadserege trónunk köré csoportosulni és hazánk boldogságára irányított törekvésünkben támogatni fognak, isten áldását kérjük minden tetteinkre!

Eljen a szabad és független Bulgária!

Aláírva: Első Ferdinánd.

Ferdinánd ezután újra fölterte kalpáját, leszált az emelvényről, hogy kivonuljon a teremből, de végzavarnak hatása csodálatos erővel tört ki a teremben. E lelkesedés jellemzésére minden szó szegény. Az egész szobránje egyajkug kiáltott vissza: Zyje sloboda i nezavisnina Bolgaria! (Eljen a szabad és független Bulgária!) Férfiak könyeztek, a nők sírtak örömlükben.

A képviselők a fejedelemhez siettek, vállukra emelték s úgy vitték ki a teremből. Kívül a nép körülrajongta, ruhája szegélyét csókolta, oda térdelt tömegben a palipája lábaihoz. Valódi láz szálta meg e derék népet a nagy szeretettel és odaadó hálától.

E jelenetek ismétlődtek, midőn a katonák tették le a hitet, megesküdve, hogy a fejedelmért halálig hívek lesznek.

A viddini, ruszcsuki, sumlai, várnai, tirnovai, st. északi helyőrségek parancsnokai, valamint a szófiai parancsnok ragaszkodásukról és hűségükről biztosították az új fejedelmet; a többi helyőrség parancsnoka felirattal vagy a Szófiába való utazás alkalmával készülnek a herceget üdvözölni. Az uti terv megváltozott: kedden a herceg Gabrovaban szerdán Kazanlikban lesz és esütörtökön érkezik Filippopolisba.

A vasárnap tartott banketten Koburg herceg több beszédre francia nyelven válaszolt. A herceg többek közt biztosította a tiszteket, hogy ő a hadsereg és a nép segítségével az ország valamennyi ellenségével szemben ellentállást fog kifejteni és közzé adta, hogy Bulgária új hazája boldogságáért feláldozni. A herceg továbbá kijelenté, hogy büszkeségének tartja, hogy oly regenseknek az utódja, a kik hazafiaságuk által megtudták menteni Bulgariát azon válságból, a melyet ez legutóbb átélt. Végül a herceg leterdelt hogy átvégye a papok áldását.

A herceget, elutazása alkalmával, a tisztek vállukon vitték kocsijáig.

A herceg továbbá még megjegyzé, hogy mindazt tiszteletben fogja tartani, a mi Sándor nevét viseli és mindazon intézményeket fenntartja, a melyeket Sándor hagyott hátra; mert örömmel konstatálja, hogy mily nagy szeretetben részesül Sándor az országban.

Végül a herceg Matkurov regensnek kiáltásba helyezte, hogy ezredesi rangot fog kapni és maga részére elfogadta a Tirnova ezred tiszteletbeli ezredesi rangját.

Napi hírek.

— A király születés napja. Holnap ő felségének, a királynak legmagasabb születés napját fogja a magyar nemzet ország-szerete ünnepelni. Városunkban is hilaadó isteni tiszteletek tartatnak, melyen a polgári és katonai hatóságok teljes számmal fognak megjelenni. Reggel 8 órakor az ev. ref. nagy templomban, 9 órakor a r. kath. templomban lesz ünnepélyes isteni tisztelet. Délben — mint halljuk — főt. Szakszó Rezső prépost plebanus lakásán nagy dísz ebédet ad, melyre városunk notabilitásai lesznek hivatalosak.

— Népesedés. Debreczen sz. kir. város területén aug. 7-től aug. 13-ig terjedő héten született ev. ref. (883 — 916 anyakönyvi tétel) élve 16 fiu, 16 leány, halva 1 fiu, 1 leány; együtt 17 fiu, 17 leány — 34; r. kath. élve 7 fiu, 4 leány — 11; izraelita élve 3 fiu; született tehát összesen 27 fiu, 21 leány — 48 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt 14 fi, 21 nőnemű — 35 egyén. Ezek közül ev. ref. 21 r. kath. 2 g. kath. 1 izr. 1.

— Az ártézi kut furásánál az utolsó hét alatt következő réteg k találtak: 246.32 méter mélységben, igen tömör barna agyag, kevés kék agyaggal; 247.39 m. vizenyős szürke agyag kevés kék agyag gubókkal; 248.15 méter zödes szürke agyag; 249.36 m. sovány kék agyag rozsdabarna foltokkal. 250.14 m. ugyanaz tömörebb. 251.77 m. rozsdabarna tömör agyag. 252.70 m. Zöldes barna vizenyős agyag.

— A nagyerdőn tartandó nyári multságokra vonatkozólag elhatározottat, hogy a tartandó multságokat a rendezők az erdőmesternek előzetesen bejelenteni tartoznak, a ki az ezekre vonatkozó engedélyt megadja, s a multság helyét kijelölni fogja. Az esetleges erdei kártételekért a rendezők egyetemlegesen felelősek. A nagyerdői parkban tartandó nyári multságok engedélyezésére a városi tanács magának tartja fent, a miért esetről-esetre folyamodvány nyújtandó be a városi tanácshoz címezve. Debreczenben 1887 augusztus 15. A városi tanács.

— A kereskedő ifjak congressusa. A congressus második napján igen tanúságos viták merültek fel. Dr. Békésy Károly előadása a kereskedelem magyarosodásáról felelősséget tartotta a gyűlést, mely a javaslatokat azon kiegészítéssel fogadta el, hogy a magyar kereskedelmi szótár kiadásai költségeinek fedezésére a kereskedelmi kamarák kéressenek fel. Az előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Elélt vitát keltett iparunk védelmének kérdése a kereskedelem által. A bejelentett előadó távol maradt, a mellett is szépen lett a kérdé megvitatta. — Szóltak: Deil Jenő, Zigmund Dező, Sándor József és többen.

Határozottat, hogy a hazai iparforrásokról ismertető munka adassék ki, s a kereskedők-ből országos értekezlet hívassék össze a módosítások megállapítására. Sztörényi József előadása a keleti kereskedelemről külön kiadványt, javaslatát a 4-ik congressusra használták, előadónak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik. A 4-ik congressus a jövő évben Kassán tartatik, az ottani ifjusági egyelet meghívására. Az országos szövetség első közgyűlése napirendről levétetett s más időben Budapestre összehívása az id. választmányra bízottat.

— Elvesztett egy fekete bársonyszínű rattler, vagatlan fülű és farku sárgakacsely

kutya tegnap reggel a Burgondia utcánál. A megtaláló illő jutalomban részesül. Szíve kedjék bejelenteni a III. ker. kapitány ságnál.

— A szathmári gyilkosság. Sik Károly ügyében, ki tudvalevőleg nyílt utca során meggyilkolta Bartha Endre ügyvédet, a szathmári függetlenségi párt volt képviselője, szept. 1-én lesz a végtárgyalás. Minthogy az ügyvédi kar természetesen érdeklődésén kívül az egész város nagy kíváncsisággal néz az érdekes végtárgyalás elé, a szithmári kur. törvényszék lépéseket tett a városnál, hogy a végtárgyalásra díjtalanul engedtessek át a vigadó nagy terme, mert a törvényszéki tárgyaló terem szűk volna az érdeklődő közönség befogadására. A törvényszék a lépések kedvező, vagy kedvezőtlen eredményétől teszi függővé, hogy a tárgyalás nyílt legyen, vagy pedig zárt ajtók mögött tartassék meg.

— Méhek — mint időjárás jelek. Emmering, német méhés észlelései szerint a méhek bizonyos magukviselése egész bizossággal jelzi a közeledő vihart. — Már egyháshány órával a zivatar kitörése előtt, a mikor még az ég egészen derült, a méhek nagyon nyugtalanok, ingerültek, szurá ra hajlandók, míg ellenben máskor, ha az eget lenyugtató zivatarfelhők is borítják, melyek azonban azután más vidékre öntik ki tartalmukat, a méhek egész nyugodtak maradnak és rendszeres foglalkozásuk után járnak. Emmeringet hosszú évi tapasztalatai győzték meg arról, hogy mond, hogy sem barometert, sem higrométert nem jelszik akkora bizonyossággal zivatarok közeledtét, mint ezen annyi féle bámulatos ösztönnel bíró — rovarok.

— Milliök Szegeden. Szegeden, a hol csak nemrég még 1 frtért lehetett vásárolni egy házat, most csak úgy hullanak az emberek ölébe a milliök. Csak most jelentették, hogy egy szegedi vasuti géplakatos megkapta a Stieglitz báró orosz tábornok milliöt és máris egy másik szegedi vasutas szerencsésjéről beszél ek a szegedi lapok. Erre Poroszországból néz nem kevesebb mint 30 millió márkát. Haasmannak hívják a milliök leendő utas szintén géplakatos Szegeden a magyar állam vasutaknál. Az öreg ember már régóta pört folytat e reneteg ösökségbert s most arról értesítették hogy a pört megnyerte.

— Kölcsönzások. Nehány ezer kölcsönzések kapható Kätz Jakabnál, mire a gazda és terménykereskedő közönség figyelmét felhívjuk.

— Gyilkosság tyukok miatt. És Bojt községben (Biharmegye) Méhes József Fekete Sándor összevessztek a tyukok miatt. Előbbi ugyanis Kis-Marjára utazván megbizta Feketét, hogy vigyázzon a vagyonára. Mikor hazra jött, huszonnégy aprómárháját megdölgölve találta. Felboncolta azokat és látta, hogy megmérgezett kenyert evett valamennyi. Gyanyuja Feketét érinté, a kivel össze is veszett. E közben Fekete egy baltával vagy ütőte fejen Méhest, hogy az halva rogyott össze. A gyilkost letartottatták.

— Mármaros-Szigeten Sz. Prielle Kornélia asszony két vendégül kérték reá eső jövedelmét (esténként 80 frt) az ottani tüntetők és a megyei közkórház javára ajánlotta föl. Mint már említők a művész a „Szövetségesek” és „Julia” d darabokban lépett fel. Mellette mind a két estén Zsihni tünt fel élénk játékával, elegáns megjelenésével. A többiek: Békésy Róza, Ellinger Iona kisasszonyok. Halmai, Molnár László és Do-

bó gondos összejáték szai Evelin k. a., vendégszerelpt ott.

— Bikszárd. 14-én éjjel nagy vihar, miközben a villámok színe s egy épen a férj azonnal szö. mellén és jobb szemé Gondos ápolás mellett; férje haláláról épület földig legett.

— A tisztaszegymódja. Ezen eszel együtt egdekli, mert égetővé tárgyaló rőpírat. Irta: Patkó Győr bályozás végzetes tati azon veszteties orvoslás elmulasztásának. A megtörtént kerlelhetlen logiká kezmenyek, épujy mondvá gyógymód, dig figyelembe ne egyuttal megőzölő miszerint a tisztavi pusztulása ellen, az vii, segítség éppen éveken át szerzett és tanulmányok alírt rőpíratra felhívmet. Megrendelheti kedésében Nagyvároszegnek előleges bérmetve küldetik.

— Tüztűz. Sárnap Scutariban, borzasztó tüztűz volt, ezer házat és két tüzert két nő és esett. Számos lakoszu tán elrendelte, vesz alkalmával kússág az újabb tüztűz győlyezésével is folytat magápujy nyozott a tüzkaros.

— Tüztűz. Órákor Szilács fardmagánlak és a Peaégtett le. Szerencsésen fennakadást n.

— A Telegtűz. dégek, a kik a Tnapon át kiinn lakáron kapnak laksz.

— A Kollég. 1830-ban épült, na dott hat évtizeden vitásokat igényel. dának iadultak s bizottság véleményébb új menyeze egy netaláni szereék. A szakértők Szabad Lajos áll. y Laky Lajos városi gazdasági bizottság főkölai számvevő gerson és Fischer Mihály városi főm noválási kötsége fitra van előirány hétént tartandó eg itűzkezdni.

A telekkönyv.

I-ső jelenet.

(Színhely: B á r d o s s y Dezső fiatal hivatalnok szobája. A szobában a legnagyobb költői rendtelenség uralkodik. B á r d o s s y a divánon hever s csibükjéből óriási füst felleglet eínál maga körül. Kezében felbontott levelet tart, melynek tartalmán nagyokat kaczag.)

Hahaha! hogy házasodjam meg! En! és megházasodni!... Hát volna a kerek földnek olyan leánya, ki meg tudná tenni azt, hogy hozzám jöjjön feleségül? A nagybácsi bizonyosan elszámitotta magát velem, mikor ilyen tanácsra adta a fejét. (gondolkozik) Hanem ez az utolsó passusa kissé fenyegetőleg hangzik. Azt mondja, hogy máskülönbben nem fogja kiízetni az adósságaimat: (felugrik a divánról s elkezd járkálni.) Az ördögbe is! ez pedig nem jó volna! Azt hiszem, hogy több mint ezer forint terheli már a lelkiismeretemet, és az öreg még megteszi, a milyen nyakas, hogy leveszi rólam a gondját. (elhajítja a levelet s hanyagul ledől ismét a divánra) Megházasodni? hm... hm... talán van is valami igazza. Betöltöttem a huszonötöt s ideje is volna már gondolkozni egy kissé komolyabb életéről is. Ha családomban lenne, ez talán elvonna a hiábavaló élettől... Igen... igen... (elgondolkozik) nem is épen olyan rossz gondolat! Egy takaros, csinos kis fekete szemű menyecske... nyugalmas élet... boldogság, mint a mi lyet ez a zaklatott, sokat hányódott szív valaha, régen álmódott. Aztán későbbben egy kis fiu, meg egy kis leánya, Dezső és Margitka!... (felohajt.) Eh! álom az egész!... aztán meg kit? ... egy hónapja vagyok ebben a városban, s nem ismerek senkit! Másfele pedig sohasem igyekeztem azon, hogy viszonyt kössék valakivel. (ismét föláll s gondolkozva járkál a szobában.) ... Ezt

az egyet úgy hiszem tudnám szeretni. Szép leány s úgy látszik jó és kedves asszony lenne belőle. Aztán meg gazdagnak is látszik, ha ugyan az övéké az a szép emeletes ház?

Mikor egynehányszor találkoztam vele: tudja isten! mindig rajta felejtettem a szememet s olyan különös érzés fogta el a szívemet, mint a milyet nem éreztem még senkivel szemben... S ő is, úgy tetszik mint-ha észrevelte volna ezt, s nem vette le rólam tekintetét... Ha talán alkalom volna hozzá hogy megismerkedjünk: lehetne a nagybácsi tanácsából valami. (az ablakhoz lép s lekönyököl az ablak párnára) Hmhm!... milyen unalmas is ez az élet így magányosan! Nincsenkiesem akivel elgyezzer csak egy komoly, őszinte szót is válthatuék... A jó barátok? (Kezével lemondólag int) igen addig, míg együtt iszunk a korosma asztalánál! aztán ők is csak olyan idegenek, mint azelőtt voltak, mikor még egyiket sem ismertem!... (Eljön az ablaktól s aztán türelmetlenül járkál ismét) De hiszen még azt sem tudom kinek hívják! Anyyira ostoba vagyok, hogy még eddig ezt se tudtam megtudni! Persze, mert nem is gondoltam még erre!... Aztán meg az a fő hogy legalább valamije legyen. Mert rajtam csak az segíthet. Mit is csinálnánk nyolcezszáz forintból, még ha a nagybácsi se gitene is! hisz magam sem jövök ki belőle hát még ketten, hárman vagy pláne négyen! (mint egy jó gondolat) megkapva hirtelen megáll s fölkiált:) Meg van! megnézem melyik házszám alatt laknak; elmegyek a telekkönyvi hivatalba s ott egy csapásra két legyet ütök. Megtudom azt is, hogy mennyi vagyona van, mi a család neve, s hogy hívják az apját... A többi aztán magától jön. (Hirtelen rendbe szedi magát s kalapját és paléját magához vévén, vidáman fityörészve elhagyja a szobát.)

II-ik jelenet.

(A törvényszék telekkönyvi helyisége. Összevissza íróasztalok, melyeknél irnokok és

napidiasok dolgoznak. M o r g ó a telekkönyv vezető komoly képpel járkál a teremben s néha meg-megáll egyik másik asztalnál s nézi: ki hogy dolgozik.)

1-s ő d i j n o k : (sugva a másikhoz: Meddig fog még itt zamuklálni?)

2- i k d i j n o k (mint az elő) Majd csak beléun már! Reggel óta meg is csak szörnyűség semmit sem csinálni!

1-s ő d i j n o k : Es ez így megy mindennap.

2- d i k d i j n o k : Reggeltől estig.

1-s ő d i j n o k : S benünket úgy szorít, mint a kutyát.

M o r g ó : (hirtelen észrevevén hogy a két dijnok egymást között beszélget, rájuk mordul) Dolgozni! nem ingyen fizeti az állam a maga embereit! Bögő ur, magának mindig van valami mondani valója. Ha meg egyszer így kapom, levonatok a napidijából. — Megértette?

1-s ő d i j n o k : (magában) Bujjék beléd az ördög! Aén róka! egész nap alig tesz valamit s még ő lármázik legjobban. (Az ajtó lassan kinyílik s belép rajta B á r d o s s y)

B á r d o s s y : (köszön, az iktatóhoz megy, lassan szól hozzá- Az a nékül, hogy választolna a háta mögé int, mire B á r d o s s y a másik asztalhoz megy, hol egy öreg irnok ugyanazt teszi vele. Meglepetve megáll s zavartan néz körül, Magában.) Tán néma ez valamennyi?

M o r g ó : (Észrevévén, feléje közeledik) Mit akar?

B á r d o s s y : (magában:) Ej, de goromba fráter ez! (fenna) Egy számot akarnék megnézni kérem aláson.

M o r g ó : Nem látta mi van kiírva az ajtóra?

B á r d o s s y : (zavarrá) Bocsnát... azt hittem jó helyen járok... a telekkönyv

M o r g ó : Igen, ez a telekkönyv, csak-hogy jött volna az ur hamarabb, mert rendez órája van annak, a mikor bele lehet nézni.

B á r d o s s y : Engedelmet kérek, nem tudtam. Ha azért talán sziveskednék...

M o r g ó : Majd déltán! Most más dollog van. Aláoszolgálja. (Indulni akar)

B á r d o s s y : (magában) Micsoda náció ez? (fenna) Bocsnát uram, én B á r d o s s y Dezső fogalmazó vagyok...

M o r g ó : (megfordul) Hát aztán? Miközöm nekem hozzá?

B á r d o s s y : (kissé erősebb hangon) Es mint államhivatalnok megtehetté uraságod azt a szivességet, hogy nem fászart ide másodszor is, mert nekem is vannak hivatalos dolgain.

M o r g ó : (erősen fixirozza) Ha baja van az urnak, menjen az elnökhez, de itt nem teszünk kivételt senkivel.

B á r d o s s y : (sugva a szomszédjához) De szeretném, ha összekapnának! Hanem ez a fiatal ember kissé gyáva. Hely ha én volnék a helyén, de megadnám az öregnek a magát!

B á r d o s s y : (pár percig meglepetve áll, aztán lassanként dübbe jön) Kikérem magannak az ilyen hangon való beszédet. En sziveségre kérem fel önt s ön meg gorombásodik az emberrel?... Megyek az elnök urhoz és nyomban jelentést teszek róla, hogy fogadják itt a feleket! (indulni akar, M o r g ó pedig dühösen ráakar kiáltani, de hirtelen meggondolja a dolgot s valamivel tisztességesebb hangon utána szól.)

M o r g ó : No hát jöjjön! Most az gyszer megteszem a maga kedvéért.

B á r d o s s y : Ezt ugyan előbb is megtehetné volna uraságod. (Atmennek a másik szobába, hol könyvtárványokon óriási könyvek hevernek.)

M o r g ó : M B á r d o s s y

M o r g ó : (?)

— ezer — egy? B á r d o s s y

M o r g ó : B á r d o s s y

M o r g ó : B á r d o s s y

M o r g ó : (?) nem mindegy!

B á r d o s s y

egyáltalán goromlom ne tegye, manámasszony em majd tudok én er szí s menni akar, ajtó elébe lép s

M o r g ó : A mig meg nem mo ezeregy számmal.

B á r d o s s y

gyázzon ma tára, helyen vagyok!

M o r g ó : (szám-mal?)

B á r d o s s y

ját az asztalra) tudai akarja: ma s hogy áll vagyot

M o r g ó : S

B á r d o s s y

Mert annak az e akinek nevét sem feleségül venni. (

M o r g ó : (

vait, lassan dübb s szóltanul kivév átadja B á r d o s s y

B á r d o s s y meztethetük voln papírra jegyze) A

Burgondia utczájában részesei. Szive III. ker. kapitány.

gyilkosság. Sik K. évőleg nyit utca so a Endre ügyvédet, a párt volt képviselője, gyulás. Minthogy az érdeklődésén kívül kiváncsisággal néz az é, a szítm ri kir. tett a városnál, hogy engedtessek át a mert a törvényszéki na az érdeklődő kö. törvényszék e lépés-rezétlen eredményétől gyulás nyit lgyen e. gőtött tartassék meg. időjárás prophe-néhez észleleteli szonagukviselte egész ledő vihart. — Már tar kitörése előtt, a n derült, a méhek kerültek, szurá ra haj-skor, ha az eget leborítják, melyek azon-ötök ki tartalmukar, k maradnak és ren-járak. Zummeringet győzték meg aró, rometer, sem hgyro-bizonyossággal ziva-zen annyi féle bámu-arak.

en. Szegeden, a hol t lehetett vásárolni hullanak az embe- / most jelentékek, / géplakatos megk pja abornok millióit és vasutas szerencsésjéől k. Erre Poroszorszá-ánt 30 millió márká. álliók leendő utát s den a magyar állam er már régóta pört gért s most arról ér-egnyerte.

Néhány ezer kül-Jakabnál, mire a gaz-közönség figyelmét

tyukok miatt. és egye) Méhes József sztek a tyukok mi-Marijára utazván meg-rázón a vagyonára. mény aprómárháját boncolta azokat és t kenyeret evett va-tét érinté, a kivel en Fekete egy baltá-est, hogy az halva t letartóztatták.

eten Sz. Prielle Kor-gjátékának reá eső (frt) az ottani tűz-rház javára ajánlot-t a művésznő a „Szö-d darabokban lépett estén Zilahi tünt-rás megjelenésével. óza, Ellinger Iona olnár László és Do-

bó gondos összejátekra törekedtek. Megya-szai Evelin k. a. folytonos tetszés mellett vendégszerepelt ott.

— **Bikszádról** írják, hogy ott f. hó 14-én éjjel nagy vihar vonult keresztül a fa-luo, miközben a villám lecsapott egy nyitott szüre s egy épen abban alvó házaspárt ért. A férj azonnal szörnyet halt, míg az asszony mellett és jobb szemén égéseket szenvedett. Gondos ápolás mellett az asszony élve ma-rad; férje haláláról még nem tud semmit. Az épület földig leégett.

— **A tiszaszabályozás alaphibája és gyögyöndja.** Ezen, Magyarország kánaánját s ezzel együtt egész hazánkat rendkívül ér-deklő, mert égetővé vált életkérdést behatón tárgyaló rőpirat megjelent Nagyváradon. Irta: Patkó György. A rőpirat a tiszaszabályozás végzet-s alaphibáját bírálva, ismer-teti azon vésztelejse jövőt, minőre a gyökeres orvoslás elmulasztása esetében el kell készü-lniük. A megtörtént és észlelhető hatásokból kerülhetlen logikával levont súlyos követ-kezmények, épügy az ajánlott óv — jobban mondva gyögyönd, az ügy egészen új, még ed-dig figyelembe nem vett oldalát tünteti fel, egyuttal megezáfolhatlanul kimutatva, — miszerint a tiszavidek okvetlen beálló vég-pusztulása ellen, az ajánlott gyögyöndön ki-vül, segítség éppen nem létezik. A hosszú éveken át szerzett személyes tapasztalatok és tanulmányok alapján élénken és érdekesen írt rőpiratra felhívjuk az érdekeltek figyelmét. Megrendelhető Húgel Oitó könyvkeres-kedésében Nagyváradon. Ara 30 kr, mely összegnek előleges beküldése után a füzet, bérmentve küldetik meg.

— **Tüvész Konstantinápolyban.** Va-sárnap Scutariban, a Bosporu; azeiai részén, borzasztó tüvész ütött ki, mely több mint ezer házat és két templomot pusztított el. A tűznek két nő és egy gyermek is áldozatul esett. Számos lakos hajlék nélkül maradt. A szultán elrendelte, hogy az arnaut-kjói tü-zvész alkalmával kiküldött segélyező bizottság az újabb tüvészek károsultjainak felse-gélyezésével is foglalkozzék Ezenkívül a szultán magánpénzűtárából 3000 fontot adomá-nyozott a tűzkárosultak javára.

— **Tüvész Szlácson.** Hétfén este 8 órákor Szlács-fürdőben tűz volt. A Margit magánlak és a Pest szálloda szárnytetőzete ég-tt le. Szerencsétlenség nem történt, A sa-ion fennakadást nem szenved.

— **A Telegdi sóstó fürdő.** Azon ven-dégek, a kik a Telegdi sóstói fürdőben több napon át kiun lakkak, aug. 16 tól fogva olcsó aron kapnak lakozobát.

— **A Kollegium imaterme,** mely még 1830-ban épült, nagy mértékben megroagáló-dott hat évtized alatt s most jelentékeny ja-vításokat igényel. A menyezett gerendái korha-dásnak adultak s mint egy szakértőkből álló bizottság véleményezi és javasolja minél előbb új menyezettel cserélandó fel, hogy egy netalanú szerencsétlenségnek eleje véte-sék. A szakértői vizsgálatban részt vettek: Szabad Lajos áll. vas. építészeti hivatali közeg. Laky Lajos városi tanácsnok s a főiskolai gazdasági bizottság tagja, Tóth József tanár, főiskolai számvevő; Fischer Károly a Gre-gerson és Fischer építő cég tagja, Balogh Mihály városi főmérnök. Az imatermek re-noválási költsége vas sin-gerendákkal 5600 frtra van előirányozva. A javítás felől a jövő héten tartandó egyh. kerületi közgyűlés fog intézkedni.

— **Gyászjelentés.** Megyessy Lajos mint férj, kis leánya Mariska nevében is, ugyszintén özv. Vecsey Józsefné, szül. Arvay Zsuzsanna mint anya; valamint Vecsey La-jos nevelő s gyermekeivel; Vecsey Viktor, Vecsey Johanna, özv. Révész Imréné gyer-mekeivel; Vecsey Károly, Vecsey Maria özv. Arvay Sándorné gyermekeivel; Vecsey Sán-dor nevelő s gyermekeivel; Vecsey Emma férjével Szőke Jánossal s gyermekeivel mint testvérek, mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük — a feledhetlen nő. jó anya. — szerető g y e r m e k, illetve t e s t v é r n e k MEGYESSY LAJOSNÉ szül. Vecsey Anna asszonynak, folyó év és hó 16-kán délután 6 órákor, életének 36-ik, boldog házasságának 7-dik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi ré-szei, f. hó 18-án délután 4 órákor, a piacz-utcazi 1535. számú háztól, a ref. kistemp-lokban tartandó gyászszertartás után, a dobozi sírkertben fognak örök nyugalomra letétni Mely végtisztességtételre a boldogult roko-nait, ö-merőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1887. Augusztus 16. — Béke hamvaira!

— **Vilmos Lajos** sörparancsnokában holnap a „debreczeni első orpheum“ társulat új mű-sorozattal tart előadást Mezei János, az igaz-gató, jutalmára. Elő a d a t i k a „H á z a s -s á g hírlap utján.“ melyben a jutalmazandó h é t f é l e a l a k i t á s b a n mutatja meg magát. Fellép mint vendég az ügyes komikus Neumann Samujs. Lesz tombola is. A tányér-zás, a közönség gyakori zsebelése, el-marad s helyette 40 kr, bemeneti díj sze-detik.

— **A Szent István ünnep** alkalmából f. é. aug. 19-én délelőn és este induló Bu-dapesti utazáshoz 50%-kal mérsékelte menetdíjait jegyek adatnak ki. — A m. kir. államasuvi városi menestjeji irodában; Katz Jakab Teleky utca sarkán.

— **Jégverés az Ermelléken.** Vasár-nap este 10 óratájában iszonyu jégeső vonult keresztül a székelyhídi, kágyai, kőlyi és a díszégi szőlőhegyeken, mely a termés 50%-kát tönkretette.

A közönség köréből.

Rendőrségünkől nem lehet elvitatni azon érdemet, hogy nagy gondot fordít a tisz-taságra a közegészségügy jókarban tartására s ellenőrzésére a desinfekciót; mindamellett — ugy látszik — minden ideig kiköreltél figyelmét a h. náusai vasutak a Széchenyi kert körüli vonal része, melynek árkait minden-féle a városból kihordott szemettel töltik meg sőt még az ürsekek tartalmával is, mi ál-tal a kertek levegője teljesen megfertőzötté lerontva e környekre nézve mind amaz egészségügyi intézkedést, melyet a rendőrség végez és károsas téve ama helytartósági engedélyt, mely minden házgazdát kötelez a szeméttartók időnkénti kiürítésére. Arról a kellemetlen látványról pedig, melyet az itt összehalmozott trágya minden józlesű em-bernek helybelinek és vidékinek kövételül a város alatt nyujt, nem is szólnék. E bot-rányos állapot ellen gyors intézkedést kérünk.

CSARNOK.

Egy konstantinápolyi házasság.

A konstantinápolyi Cronique scandalause-t ismét egy érdekes eset foglalkoztatja, a mely-mi barátságos neve van, hanem az mindegy. Anyival szebb a telegkönyve! . . . Ház és utánavaló föld, huszonkilencz hold; két darab szőlő; kétszáz nyolcvan hold szántó, nyolcvanhar hold erdő és rét . . . harmincz hold kaszáló. . . körülbelől hatvanezer forint és semmi teher (mialatt jegyez, eltolja ma-gától a telegkönyvi ívet) ha tehát még test-vere van is, még akkor is jó párthie kivált, ha az apja, anya nem sogáig viszi . . . Kö-szönöm uram a sziveségét.

Morgó: (ki az alatt, hol sápadt, hol vörös lesz az ingerültségtől) Nos? — hát készen van vele?

Bárdossy: (nem vevén észre a Morgó ingerültségét) Készen; különben kö-szönöm a sziveségét, amit ugyan megtehetett volna uraságod anélkül is, hogy egymással gorombáskódtunk volna.

Morgó: (visszafojtott haraggal) S az urak szándéka van annak az embernek a leányát elvenni?

Bárdossy: (jó kedvűen) Természetes! . . . most már látom, hogy érdeme-s lesz a kicsike miatt lépéseket tenni.

Morgó: (kitörve) Az pedig nem lesz az uré hallja! . . .

Bárdossy: (nagyot bámul) ugyan no?!

Morgó: (mint előbb) Az a lány nem ilyen embernek való.

Bárdossy: ?! . . . Hallja az ur!

Morgó: Mert tudja meg, hogy az a nem valami barátságos nevű ember: Morgó Bálint — én v a g y o k ! . . .

Bárdossy: (hirtelen kapja a kalap-át köszönes nélkül kirohan, s kin az utcán esküre emeli föl jobbkezét) Bizony isten! nem házasodom meg soha! . . .

Csöregh Gyula.

nek hőse nem más, mint Chachbáz effendi ő kegyelmessége, a ki korábban a kereskedelmi törvényszék elnöke volt, jelenleg pedig a semmisítőszéknek bíraskodik. S mivel asszony nélkül valamint családi boldogság, ugy bot-rány nem képzelhető, ő kegyelmességén ki-vül még két asszony is szerepel a török fő-város előbbkelő köreiben oly szokatlan tel-tünést keltett házassági történetben. — Az egyik kevéssel előbb még törvényes neje volt a botrány hősenek. Mikor a kedves asz-szonyka Chachbáz effendivel házasságra lé-pett, csinos hozományval rendelkezett ugyan, de élettapasztalása annál kevesebb volt. Most, hogy előkelő állású férjétől elvált, a hozomá-nyából ugyan semmi sem maradt, de eszerében őt szép elő gyermekek és bő élettapasztalást vitt magával Arménia, a melynek kék ege alatt napvilágot látott. Basz lik még azt is, hogy az utóbbi időben ő kegyelmességének, a semmisítőszék első bírájának a keze többször súlyosan neheztedt a szép asszonnyra, s hogy mióta ő kegyelmessége magas vonalmának tárgyát egy más asszony képezte, a szép ar-méniai nőnek ő kegyelmessége súlyos bambusz-nádijával is többször nyitl alkalmá közeli is meretségre jutnia. Mire idáig fejlődtek a dolg-ok, a házastársak jónak látták, elválni egy-mástól, annál is inkább, mivel ő kegyelmessé-gének elhanyagolt neje a bottal még vala-hogy csak megbarátkozott volna, hanem a tudatott, hogy vetélytársnője van, semmikép sem bírta elviselni.

A házastársak tehát elváltak, s az első a mit Chachbáz effendi ő kegyelmessége az elválás után tett, az volt, hogy maga m-llé vette a korábbi kedvesét, egy városzerte is mert özvegyet. Ezen még senki sem ütközött meg, mivel az arméniai egyház, a melyhez mind a ketten tartoznak, fölbonthatatlannak ismeri a házasságot és Chachbáz effendi ő kegyelmessége tette csak természet szerül kö-vetkezménye volt a házasság fölbonthatlan-ságának. Az effendi azonban, mint kiváló jogász, minden áron arra törekedett, hogy az özvegyet törvényes nejevé tegye; mert jól lehet az özvegy elég tiszteltemtől kort ért már el és oly közel van a negyven év-hez, hogy alig tehető föl, hogy a világ és az emberek csábításaitól való megőrzése ne-hézségekre fog ütközni, — az effendi mégis ugy gondolkodott, hogy semmi sem bizonyos az ég alatt. Csakhogy a jó szándéka kivite-lében váratlanul nagy nehézségekre ütközött mert Kom-Kadu patriarcha, az arméniai egy-ház látható feje, ridg „Non possumus“ szal felett, midőn a kegyelmes ur a házasság ügyében bozzá fordult.

Ennek a „Non possumus“-nak a kon-stantinápolyi Cronique scandalause szerint, meg a főnebbieknel is érdekesebb története van. A patriarcha, mint java kotabeli főpap s mint szüntén özvegy ember, különösen a lelki vezetése alá tartozó özvegyekre és ár-vákra terjeszti ki atyai figyelmét s a roz nyelvek állítása szerint az előbbiekre sokkal inkább, mint az utóbbiakra. Különösen a Chacház effendi által kiválasztott szép ar-méniai özvegynek volt sokszor alkalmá a patriarcha atyai gondosságának félre nem magyarázható jeleit tapasztalni s ő mint ta-pasztalt és jámbor szívű özvegy, fölismerte a kötelezettséget s a maga részéről, a tőle kitelhető gyöngédséggel viszonzotta egyideig Kom-Kapu ő patriarchaságának többé nem egyedül a lelkeikben nyilvánuló figyelmét. Az Arménia szép kék ege alatt tovafejlődő viszonyt a Chachbáz effendi fölépése zavarta meg. A szép özvegy, a kinek hervadó arcorózsáit, mellesleg mondva, a milliói egészítik ki, előbbre helyezte a világi méltóságot az egy-háznál, s a patriarcha egy szép napon arra ébredt, hogy a szép özvegy egy más férfi karján lép eléje, kérve magára és férjére az örmény egyház áldását. Ez a „Non possu-mus“ története a konstantinápolyi roz nyelv-elbeszélése szerint.

A két jogász, a patriarcha és a semmi sitőszéki bíró, sokáig vitáztak egymással. — Mind a kettő sikeresen védelmezte a maga álláspontját, de nem sikerült egymást meg-győzniök. Az effendi végre kérésre fogta a dolgot, a patriarcha azonban erre is csak azt felelte: „Non possumus.“ Az effendi az-tán azzal ijesztgette a patriarchát, hogy át-ér az izlám hitre, a mely szándékától azon-ban nem sokára elállott. Utóvégre is belátta, a patriarchával nem boldogul s a mig ez meroven megmaradt a non passumus-a mellett, ő kegyelmessége, Chachbáz effendi, szerzett magának egy arméniai papot, a ki pár száz piasztértért összeeskette őket az ur oltára előtt, a másfélezer éves örmény rítus szerint.

Kom-Kapu patriarcha azonban nem egyezett bele a házasságba, s mikor az új pár többszöri föl-szólitása daczára sem vált el egymástól a főnhatósága alatt álló összes templomokban, még a konstantinápolyiakban is, átkot mondatott a Chachbáz effendi és neje fejére s megiltotta minden igazhívó örménynek, hogy a kiátkozottakkal bármiféle összeköttetésbe lépjenek, nekik segélyt nyujt s-nak, sőt még ha eddig valamelyes össze-köttetésben voltak is velük, annak is végét szakítsák. A konstantinápolyi világ érdek-kei várja most a házassági történet befeje-zését s az érdeklődést még fokozza az, hogy ugy a patriachának mint a botrány előidézte házaspárnak nagy bofolyású barátai vannak a padisahnál, a ki mint legfőbb bíró, ebben az ügyben itélni hivatva lesz.

Apróságok.

M e g m e n t v e .

— Jaj, j-j, jaj!

— Mi a bajod, hé?

— Jaj, jaj!

— Beszélj már nő!

— A tiszteletes ur aszondta, hogy a ki pityókát lopott a kertjéből, az a pokolba jut . . . Jaj, jaj, jaj!

— Ugy kell neked kutya. Látod! még jó, hogy én káposztát loptam.

E l ő r e l á t á s .

Szélhűdés ért egy orvost. Gyorsan a közeli gyögyészertárbe viszik, hol kissé ma-gához tért. — Ekkor G. ur orvost akarják hívni.

— Ne, ne, mondja a beteg, Ha megmen-tene ez reklám volna neki.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

BUDAPEST, augusztus, 17. Milán szerb király tegnap este Sándor trón-örökösrel együtt ideérkezett s kisérété-vel együtt az „Angol királynő“-be szállt. Natália királyné pedig ma délután fog megérkezni, mivel Milán és Sándor Bécs-be utaznak.

SZOFIA aug. 17. Coburg Ferdinánd fejedelem ünnepeles fogadtatása céljából roppant előkészületek történnék. A fejedelmet utjában mindenütt rendkívül lelkesedéssel fogadják. Az utjában eső városok és helységek lakosai ünnepi díszben vonulnak ki a fejedelem üdvöz-lésére.

Husárok.

Megállapítva bejelentve 1887. augusztus hó 17-től aug. 24-ig.

30 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.

32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a. 34—36 kr. Rác Györgynél Czegléd-utca 2599 sz. alatt.

36 kr. Balogh Jánosnál Mester utca 1371 sz. alatt és Csapó utca 471 sz. a. Rác Györgynél Csapó utca 10 sz. a. Rózsátér 10 sz. a. Erdei Jánosnál Hatvan utca 1517 sz. a. Kolb Jakabnál Rózsátér 10 sz. a. Erdey Ferencznel Csapó utca 240 sz. a. Varga utca 2284 sz. a.

44 kr. a három izr. székben a piacon. Minden többi bejelentett 23 mérszárszékben pedig 40 kr.

J e g y z e t: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 kr-al drágább.

Debreczen, 1887. aug. 16.

A budapesti gabonatözsderől.

Aug. 16.

A t e g n a p i magántorgalomban buza lanya irányzat mellett átlag 5 kiral olcsó-ban kelt.

A mai tözsdén buza jól volt kínálva, de a vételkedv is kedvezőbb jelleget öltött, minek következtében az irányzat kissé meg-szi árdult s az árak teljesen tartották magu-ukat. A forgalom 20000 mmászára tehető. Rozs és takarmány árpa a csekély hozatal következtében szilárd; köepes és finom árpa nem részesült figyelemben és lanya irány-zatot követett. Zab és tengeri kevés került forgalomba, de megtartotta árát.

A határidőkben szilárd irányzat mellett gyér volt az üzlet. A déli tözsdán az árak ismét emelkedtek. Eladatott: buza tavaszra 7.33—7.42 frton, buza őszre 6.79—6.84 frton, tengeri máj.—jun.-ra 5.33—5.61—5.58 frton.

A határidők hivatalos jegyzése: Buza tavaszra 7.39—7.41 frton, buza őszre 6.83—6.84 frton, tengeri május—jun.-ra 5.57—5.59 frton, zab tavaszra 5.80—5.82 frton, zab őszre 5.46—5.48 frton, káposztar-peze aug.—sept.-re 11⁷/₈—12 forinton.

VASUT.

Debreczenből indul:	
B.-pest—N.-Várad felé	d. e. 8 ó. 56 p.
" "	d. e. 11 ó. 46 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	éjjel 3 ó. 37 p.
" "	d. u. 3 ó. 39 p.
Kassa felé	d. e. 6 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 65 p.
Nánás felé:	m. á. v. „ d. u. 3. ó. 34 p.
	vásártér d. u. 3. ó. 53 p.
Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	érek. regg. 2 ó. 56 p.
" "	d. u. 3 ó. 21 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 28 p.
" "	este 9 ó. 31 p.
Kassáról	d. e. 10 ó. 35 p.
" "	este 9 ó. 14 p.
" "	m. á. v. indh. d. e. 8. ó. 44 p.
Nánásról:	vásártér d. e. 8 ó. 35 p.

Felelős szerkesztő és kiadó Iaptulajdonos VÉRTESI ARNOLD. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Hirdetmény.

A vízjogi törvény (1885. évi XXIII. t. cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában, a nagyméltósági földművelés- ipar és kereskedelmi, és a közmunka és közlekedési m. kir. minis- ter urak által egyetértőleg, m. évi de- cember 31-én 45689. szám alatt kibor- csátott általános rendelet 87. §-a alap- ján felszólítom a város területén fenálló vízi művek és víz használati jogosítvá- nyok tulajdonosait, hogy a jogosítvány- iakra vonatkozó engedélyt 1887. évi no- vember 20 napjáig nállam irásban mu- tassák be, vagy pedig irásban igazolják azt, hogy víziműveik 1866. évi január hó 1-je óta háborítlanul fen állanak anél- küll, hogy mások jogosult érdekeit sér- tenék, és mint ilyenek az illetékes ható- ságok által károsaknak találtattak volna. Megjegyeztetik, hogy a bejelentések, a vízjogi törvények 191 §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolás kö- telezettség minden ható- sági engedélyre szoruló vízi munkát tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, malmokra, — továbbá nyilvános és magán vízvezetésekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és szilipekre egy- aránt érvényes.

A kik jogosítványokat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett, a fent ki- tűzött határidőben nem jelentkeznek: azoknak víziművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek fognak tekinteni, s az ily víziművekre nézve a víz jogi törvény 163 és következő sza- kaszai és a hivatkozott általános minis-

teri szabályrendelet 3—32 §-ai lesznek alkalmazandók.

Kelt Debreczen sz. kir. város taná- csának 1887. évi augusztus 8-án tartott üléséből.

A polgármester helyett
Pap Ferenc,
főjegyző.

4297. sz.
1887.

III.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Goldstein Mórné végrehajthatónak Nagy Sára végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végre- hajtási ügyében a debreczeni kir. tör- vényszék területén lévő Debreczen város- sában fekvő a 2893 sztkvben A I. 1. 2. rsz. ház és ondódi földből Nagy Sárát illető $\frac{1}{4}$ -ed részére 465 frt 13 kr, vala- mint ugyanazon tkvben A + 9165 hrsz. ujosztású szántó földből ugyancsak Nagy Sárát illető $\frac{1}{4}$ -ed részére 65 frt 64 kr- ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi szept. hó 12-ik napján d. u. 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság- ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijel- lölt óvadékképes értékpapírban a ki- küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat- pénznek a bíróságnál előleges elhelye- zéséről kiállított szabályszerű elismer- vényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887 évi Junius hó 27-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Jelenffy
elnök.

Tatay
jegyző.

A LEGJOBB ALKALOM

Női és férfi leány és gyermek czipő áruk legolcsóbbani beszerezhetésére.

Köztudomásra hozom, hogy helyben főpiacz Biedermann palotá- ban Május óta fenállott czipő üzlettel felhagytam és az abban levő egész czipő áruarkattart fő üzletomb:

Az arany csizmához.

piacz-utca a városház épületébe

helyeztem át, miáltal azon helyze be jutottam, hogy az előre ha- ladt idény daczára is raktáramat csökkenthessem, áruimat oly olcsó áron becsátom a vevő közönség rendelkezésére a minőket még Debreczenben nem ismertek.

A n. é. közönség további szives pártfogását kéri
tisztelettel

FALK OTTÓ

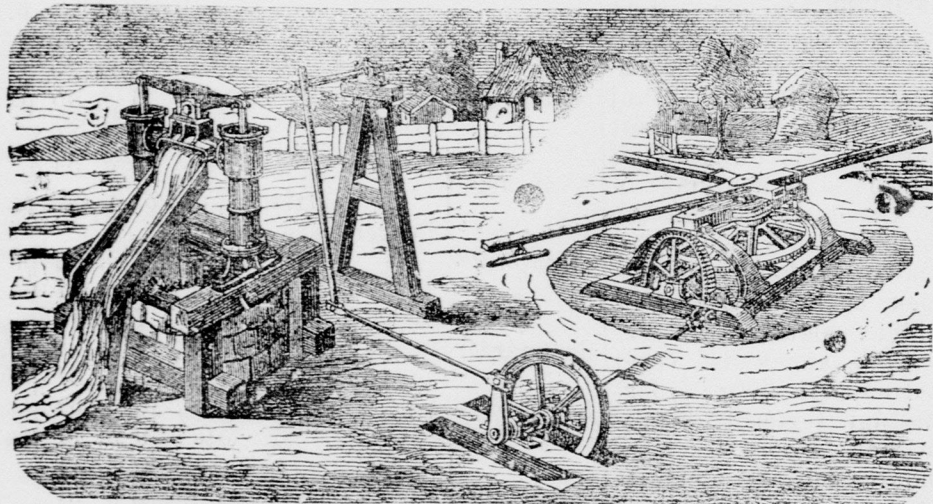
Debreczen, főpiacz utca a városháza épületében.

Megrendelések mérték után ugyszinte javítások gyorsan és ponto- san elkészíttetnek.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Fölhivás.

a szépe sségre.

Alulírott tudomására hozza a n. érdemű közönségnek, hogy mint eddig egy a jövő is- kolai évben is felfogad gymnasiális tanuló- kat I. osztálytól VI. osztályig, kik rendes ok- tatást veendnek az osztálybeli tudományok- ban, különösen a németnyelvben is. Husz év óta foglalkozik alulírott magántanulólakkal. Hét évig volt gymnasiális tanár. Eddig 135 magántanulót vezetett nyilvános vizsgálatra. Tapasztalatai a nevelési téren eléggé szélesek.

Fölvétetik a tanuló egy iskolai évre 300 o. é. frt fizetéssel, ebben bentfoglaltatik a teljes ellátás, oktatás, és a németnyelvből alapos tanítás. A térsalgás német nyelvben történik. Vizsga tétetik valamely nyilvános gymnasiumnál. A vizsgálati díj és a mellett történt költségek a szülőket terhelik. Belépti idő szeptember első hete.

Előlegesen tudakozódhatni ez ügyben Debreczenben t. cz. Ormós Gá- bor urnál Battyáni utca.

Stócs (Abauj-Torna m.) Kassán át 1887. aug. 15.

Sztehlo Andor
evang. lelkész.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kőből származó tartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszén- dioxid- és szén-dioxid- tartalom megegyezik a betegség- csekélyebb jellete megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kőből származó gazdag- sága a gyógyhatásu alkotórészek- k a beteg testrézre be való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdon- ságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnye is, hogy a hol szabadszén- savtartalmában erő- ebb a szén- dioxid- tartalom, mint a selters- gieichenbergi, **tüdőbajtokban, különösen tüdővérzés- melkénél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb Görbersdor- fban, a Margit- víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyünk Budapestben: **Dr. Korányi, Dr. Gomb- hárdt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Bam- berger, Dr. Duschek** s. b. a legjobb eredményekkel alkalmazták a **légző-, emésztő- és húgy- szervek általános hurutos bántalmainál.**

Mint ivó víz

präservatív- gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest- Fiumében
KOLERA megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárolagos
főraktár **ÉDESKUTY L.**
m. kir. és szerb
k. n. v. árany-
v. szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Kétségtelenül teljesített fő- midőn a mult külföldön élő k- országok buzát azoknak mutatni fölöslege felől- adatokat küldje. Ez adatok már jelentések alak- tiunk, s az ezel- tetés is ugyan- előbbi számba- hogy t. i. a vi- ben véve nem- tehát annál ke- eddigi adatok- szoruló állame- millió hektolit- eladásra kerül- lesz több 102

tekintve azon- évről — ez u- lévő készletek- 85-ről 86. évi- kintve, hogy- miatt a kukor- kivitelre utalt- kedvezően ki- a buzaárakat- után vonni: i- áruk azon c- tavalyihoz ké- lott, nem tes- ménynek tulaj- vitelre szorít- termelőinek v- majdnem lehet- kat alkalmaz- buzatorlásás- dig fog tartat- mok be fogja- kényszerítése- sának helytele- szokott piaczo-

Ez időben- dapestről, más- azaiatt persze, Birikéről.

Mikor vis- vagy barmadik- veszek egy hi- vényeszeki csar- közösen akad- Megdöbbsé- egész testemet

Már fél- ujra átvastat- lódtam? A be- alig birtam m- Szomszéd- tekintett réam-

— Roszu
— Miért
— Olyan

Atpillaut- s láttam, hogy- Megnyug- semmi bajom. rémületen el o- lás a fiatal gy- annyiból állt, lás a fiatal gy- ügyében, ki, n- emélkeznek m- éves szép nőv-

Miért go- testvér párra- koromban te